

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม ตลอดจนพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าไปได้อย่างมีหลักการบนพื้นฐานของความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้อง ความดีงาม และความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม โดยจะต้องให้ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของระดับการศึกษา รวมถึงความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพ และดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542, 2545, หน้า 6-7) ซึ่งตรงกับจุดมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กล่าวว่า การศึกษามีบทบาทสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้นจึงต้องมีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุขในสังคมปัจจุบันและอนาคต โดยเฉพาะ ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และในการจัดการศึกษาทุกระดับ หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา เนื่องจากการจัดการศึกษามีเป้าหมายเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยตรง คือมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและชาติ อย่างไรก็ตาม เมื่อเวลาผ่านไป ทำให้หลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบันไม่สามารถตอบสนองสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป จำเป็นต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยเหมาะสมกับสภาพปัญหา และตอบสนองความต้องการของสังคม (สังข์ อุทรานนท์, 2532, หน้า 24) การใช้หลักสูตรเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรหลายหน่วยงาน ความบกพร่องหรือติดขัดในขั้นตอนของการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตร ถ้าปล่อยทิ้งไว้จนถึงขั้นสุดกระบวนการ อาจเป็นผลเสียต่อการศึกษาของชาติได้ (กรมวิชาการ, 2527, หน้า 1) ซึ่งปัญหาของการใช้หลักสูตรอาจเป็นปัญหาเกี่ยวกับทักษะการสอน การจัดการกับสถานการณ์ต่าง ๆ เอกสารหลักสูตรการใช้นวัตกรรมทางหลักสูตร (เสริมศรี ไชยศรี, 2528, หน้า 257) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษานอกโรงเรียนที่เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนที่ยาก โอกาสทางการศึกษาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีปัญญา มีความสุข ความเป็นไทย และมีศักยภาพในการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต (สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน, 2547, หน้า 9) เกิดปัญหาขึ้นหลายประการ เช่น การปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนไม่ทันกับความ

เปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี คุณภาพของครู ความขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็น และปัญหาในการเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านการศึกษาของภาครัฐบาล เป็นต้น

สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่ดูแลในเรื่องการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้กับประชาชนที่ขาดโอกาสทางการศึกษา และเพื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและสังคมโลก ทางสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้ทำการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยให้ดำเนินการใช้ครั้งแรกในปีการศึกษา 2546 ใช้แนวคิดที่ได้มีการพัฒนามาจากพื้นฐานทางด้านปรัชญาการศึกษา จิตวิทยา ความเชื่อและการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ทฤษฎีหลักสูตรและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ตลอดจนการพัฒนากระบวนการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับธรรมชาติและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายผู้ใหญ่ที่พ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ โดยมีหลักการในการจัดการศึกษา เพื่อเป็นการศึกษาสำหรับผู้พ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นสำหรับพื้นที่ที่สถานศึกษาในระบบไม่สามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปีให้ได้ ให้ผู้ใฝ่เรียน คิดเป็น แก้ไขปัญหาเป็น เน้นการเรียนแบบบูรณาการ สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิต ให้ผู้เรียนสามารถพึ่งตนเองได้ สามารถเทียบโอนผลการเรียนจากความรู้ ประสบการณ์และอาชีพเป็นผลการเรียนตามหลักสูตรได้ และส่งเสริมให้บุคคลชุมชนในสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่วนในด้านของจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความรู้ ความเป็นไทย และมีศักยภาพในการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต การจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จะจัดการศึกษา 3 ระดับ ได้แก่ ระดับประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาให้กลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า หรือยังไม่จบการศึกษาภาคบังคับ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นการจัดการศึกษาที่จัดให้กลุ่มเป้าหมายที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า หรือยังไม่จบการศึกษาภาคบังคับ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่จัดให้กลุ่มเป้าหมายที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า (สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน, 2547, หน้า 8-10)

ในการจัดการศึกษาใด ๆ โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของตนเองขึ้น เพื่อออกแบบการศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพบริบทของชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ ดังนั้นหลักสูตรสถานศึกษาจึงเป็นหลักสูตรที่แสดงเอกลักษณ์โดดเด่นของสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น โดยจัดชุดของความรู้อีกคือ สารและมาตรฐานการเรียนรู้แกนกลางที่กำหนดสาระการเรียนรู้ไว้ 8 หมวดวิชา ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ พัฒนาสังคมและชุมชน พัฒนาทักษะชีวิต (สุขศึกษาและพลศึกษา) พัฒนาทักษะชีวิต 2 (ศิลปะ) และพัฒนาอาชีพ

(การทำงานและเทคโนโลยี) ส่วนอีกชุดหนึ่งจะเป็นชุดของสาระการเรียนรู้ที่ได้จากสภาพปัญหาและบริบทของชุมชน ตลอดจนวิถีชีวิตของผู้เรียน ซึ่งเป็นส่วนของเนื้อหาที่จะบูรณาการเป็นสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางและกิจกรรมการเรียนรู้อื่น ๆ เมื่อได้หลักสูตรสถานศึกษาเรียบร้อยแล้ว จะต้องนำไปจัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยการนำเอาสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษาไปจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหาสาระเข้ากับสภาพของท้องถิ่น เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นหน่วยย่อย ๆ ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ภายใน 1 ภาคเรียน ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม เรียนจากสภาพจริงที่สัมผัสอยู่ การจัดทำหน่วยการเรียนรู้จะสัมพันธ์กับการจัดทำแผนการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละบุคคล ครูผู้สอนจะต้องวางแผนร่วมกับผู้เรียนว่าในแต่ละหมวดวิชาจะเรียนรู้เรื่องอะไรบ้าง

ในการจัดทำแผนการเรียนรู้ เป็นการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนแต่ละคนจะต้องวางแผนร่วมกันกับครูผู้สอนว่าใน 1 ภาคเรียน จะมีแผนการเรียนอย่างไรจึงจะบรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ในแต่ละหมวดวิชา สิ่งที่ต้องคำนึงถึงก็คือ เวลาเรียน โดยทั่วไปกำหนดให้เวลาเรียนจำนวน 40 ชั่วโมง จะมีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต ดังนั้นจะต้องคำนวณว่าใน 1 ภาคเรียน ผู้เรียนลงทะเบียนกี่หมวดวิชา ๆ ละกี่หน่วยกิต เอาจำนวน 40 ชั่วโมงคูณจะได้เวลาเรียนตลอด 1 ภาคเรียน ซึ่งเมื่อแบ่งเป็นรายสัปดาห์แล้วจะต้องจัดเวลาเรียนของผู้เรียนแต่ละคนในแต่ละสัปดาห์ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงอีกก็คือ กิจกรรมการเรียน กระบวนการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการศึกษานอกโรงเรียนให้ความสำคัญกับ “การเรียนรู้ด้วยตนเอง” เป็นหลักประกอบกับวิชาการเรียนอื่น ๆ โดยที่ประกอบด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง การพบกลุ่ม การสอนเสริม การทำโครงการ และการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต การจัดทำแผนการเรียนจะต้องจัดสัดส่วนของเวลาเรียนกับการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนแต่ละกลุ่มจะมีแผนการเรียนที่แตกต่างกัน (กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน, 2547, หน้า 42-45) ในการวัดและประเมินผลการเรียน การจัดการศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประกอบด้วย การวัดและประเมินผล การเรียนหมวดวิชา การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต การประเมินลักษณะอันพึงประสงค์ การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน และการประเมินคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียนระดับชาติ (National Test) (สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน, 2547, หน้า 21)

จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีกระบวนการที่ซับซ้อน จึงเกิดปัญหาขึ้นหลายประการในการนำไปปฏิบัติจริง ผู้วิจัยเคยปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่อำเภอแกลง

จังหวัดระยอง และได้ดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ทั้ง 3 ระดับชั้น พบว่ามีปัญหาต่าง ๆ มากมายที่เกิดขึ้นกับตัวผู้สอนและผู้เรียน ทั้งในด้านความเข้าใจในหลักสูตร การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำแผนการเรียนรู้ที่จะต้องเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนแต่ละกลุ่ม แต่ละสภาพพื้นที่ การจัดเวลาเรียนและกิจกรรมให้กับผู้เรียน ซึ่งส่วนใหญ่เวลาเรียนไม่พอ ในส่วนของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีหลายรูปแบบ ทำให้เกิดความสับสนทั้งตัวผู้สอนและผู้เรียน ในเรื่องของการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนมีหลายรูปแบบ ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการประเมินผล วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ก็เป็นปัญหา เช่น ยางขาด หรือที่มีอยู่ก็ขาดความทันสมัย และจากหลาย ๆ เหตุผลของปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง และพื้นที่อื่น ๆ ทำให้ทางรัฐบาลประกาศยกเลิก การประเมินคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียนระดับชาติให้กับผู้เรียนที่เรียนจบในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 (สำนักข่าว ไทย- ชิงหัว, 2548)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับยังไม่พบการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จึงทำให้ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง และพื้นที่อื่น ๆ ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษา สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำแนกเป็น 5 ด้านคือ

1. ด้านโครงสร้างหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากร
4. ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อ
5. ด้านการวัดและประเมินผล

ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง อันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาต่อไป
2. เป็นประโยชน์ต่อศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแกลง และศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนแห่งอื่น ๆ ผู้บริหารระดับสูงและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย เพื่อแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
2. ประเด็นที่ศึกษา จะศึกษาในเรื่องของ สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2543) ในด้านต่างๆต่อไปนี้
  - 2.1 ด้านโครงสร้างหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร
  - 2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
  - 2.3 ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากร
  - 2.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อ
  - 2.5 ด้านการวัดและประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 หมายถึง การจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายทั้ง 5 ด้าน ดังต่อไปนี้
  - 1.1 ด้านโครงสร้างหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร หมายถึง การศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้าง เนื้อหาสาระและองค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ การจัดรายวิชาการ จัดหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำแผนการเรียนการสอน การจัดแหล่งการเรียนรู้ การจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนมีความรู้ความคิด ทักษะ ตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้แก่ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การพบกลุ่ม การทำโครงการ การสอนเสริม และการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

1.3 ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากร หมายถึง การให้คำแนะนำช่วยเหลือ ส่งเสริม และพัฒนาให้บุคลากรทางการสอนมีความรู้ความสามารถ เพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ได้แก่ การนิเทศการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากร การจัดฝึกอบรมสัมมนา การประชุมเชิงวิชาการ การศึกษาคูงาน และการสนับสนุนให้บุคลากรมี โอกาสศึกษาต่อในระดับสูงมากยิ่งขึ้น

1.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อ หมายถึง ความพร้อมของเอกสารและสภาพทั่วไปของ เครื่องมือและวัสดุที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อถ่ายทอดความรู้หรือเนื้อหาวิชาต่างๆ ให้แก่ ผู้เรียน ซึ่งมีผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนการสอน

1.5 ด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง การปฏิบัติการเกี่ยวกับการวัดผลการเรียน การสอนออกมาเป็นข้อมูลตัวเลข และนำไปประเมินผลการเรียนว่าอยู่ในระดับใด เพื่อปรับปรุงการเรียน การสอนและตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับระเบียบการประเมินผลการเรียน การจัดทำเครื่องมือวัดผล และประเมินผล การนำผลการ วัดผลและการประเมิน ไปใช้ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน

2. สภาพ การจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 หมายถึง ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

3. ปัญหา การจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 หมายถึง อุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

4. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 หมายถึง ขั้นตอน หรือวิธีการทำงาน เพื่อให้บรรลุตามจุดหมายของการจัด การศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

5. ผู้บริหาร หมายถึง ข้าราชการที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแกลง หรือรักษาการผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอแกลง

6. ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ได้รับมอบหมายให้จัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้กับผู้เรียน ในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

7. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาของศูนย์บริการการศึกษานอก โรงเรียนอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ถึงปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University